

Joensuun yliopiston ympäristöopetus sai uuden oppikirjan

Maantiede, tila, luontopolitiikka

- johdatus yhteiskunnalliseen ympäristötutkimukseen

Toimittanut: Ari Aukusti Lehtinen

Joensuu University Press 2005

Joensuun yliopistossa on viime vuosina uudistettu monitieteistä ympäristöopetusta kaikkien kuuden tiedekunnan yhteisvoimin. Samalla on pyritty vahvistamaan Joensuun yliopiston roolia kansainvälisesti merkittävänä ympäristötutkimuksen ja -opetuksen yksikkönä.

Osana tätä kehitystyötä yliopiston maantieteen laitoksella tuotettiin Suomen Akatemian, Suomen Kulttuurirahaston, Pohjois-Karjalan rahaston ja Maantieteen valtakunnallisen tutkijakoulun rahoittamana kokonaisuus yhteiskunnallisesta ympäristötutkimuksesta. Teos, otsikoltaan 'Maantiede, tila, luontopolitiikka', palvelee yleiskatsauksena aiheeseen mutta myös oppikirjana maantieteen ja naapuritieteiden ympäristöopinnoissa, kandidaatinopinnojen loppuvaiheessa.

Teoksessa läpikäydään keskeiset uuden yhteiskunnallisen ympäristötutkimuksen lähestymistavat sekä esitellään näitä lukuisien esimerkkitapausten avulla. Monet esimerkeistä kohdistuvat Itä-Suomeen ja Joensuuhun. Itäsuomalaisista ympäristökysymyksistä tilaa saavat Saimaan vesistöalueen ja Kolin matkailukehittämishankkeet sekä Joensuuta käsittelevät kaupunkipoliittiset aiheet. Viimemainituista tarkastellaan lähemmin Joensuun keskustan kehittämishankkeita sekä eri sukupolvien kaupunkikokemuksia. Muut esimerkkitapaukset liittyvät kalastuksen ohjaukseen, kaivosteolliseen rakennemuutokseen sekä erämaapolitiikkaan.

Kirja korostaa ympäristökysymyksiä valtapoliittisina haasteina. Ympäristönkäyttö on vallankäyttöä, eli ympäristömuutos tarkoittaa aina muutoksia edun- ja haitanjaossa. Esimerkkitutkimuksissa käsitellään seikkaperäisesti, kuinka tämä etujen ja haittojen jakaminen tapahtuu käytännössä, hallinnollisina ja poliittisina ratkaisuin. Samalla kirja kokoaa yhteen suomalaisen ympäristöpolitiikan keskeisiä haasteita: luonnon tuotteistamisen ylilyöntejä, avoimen päätöksenteon rajoitteita, osallistumisen esteitä, valtaryhmien välisiä jännityksiä, yhteishallinnan soveltamisongelmia sekä monien väestöryhmien näkymättömyyttä ja sivustaseuraamisen luontevuutta.

SISÄLLYS

Johdanto

Ari Aukusti Lehtinen

Ympäristötutkimus kulttuurimaantieteessä

Jarmo Kortelainen
Epäpuhtaat liittoumat: luonto ja tila maantieteellisessä toimijaverkkoajattelussa

Luonnon tilat ja eturyhmien ympäristöpolitiikka

Teijo Rytteri
Luontopolitiikan eturyhmät. Kamppailu luonnon tilasta Ylä-Lapissa

Ville Salonen
Veden maantiedettä. Yksityisen ja yhteisen rajankäynnistä yhteishallintaan kalataloudessa

Luonnon kuvat ja ympäristökäsitysten valikoituminen

Riikka Sorsa
Paluu luontoon? Erämaapuistot matkakohteina ja luontosuhteen muokkaajina

Kati Pitkänen
Kesä Suomessa. Semioottinen tulkinta 2000-luvun järvimatkailumaisemasta

Samu Pehkonen
Kaivoksen geografia: ympäristö ja nostalgiset yhteisökuvaukset

Kaupunkiympäristö tuotettuna ja elettyinä tilana

Jussi Semi
Kaupunkiympäristö sukupolvikokemuksena

Jaana Nevalainen
Kaupunkitila ja muutoksen oikeutuksen maantiede

Yhteenveto

Ari Aukusti Lehtinen
Puhtaat ympäristöt ja risteymien maantiede

Kirjoittajat

Kortelainen, Jarmo, yhteiskuntamaantieteen professori (ma), Joensuun yliopisto
(jarmo.kortelainen@joensuu.fi)

Lehtinen, Ari Aukusti, maantieteen professori, Joensuun yliopisto
(ari.lehtinen@joensuu.fi)

Nevalainen, Jaana, YT, kaupunkitutkija ja tuntiopettaja, Joensuun yliopiston maantieteen
laitos (jaana.nevalainen@joensuu.fi)

Pehkonen, Samu, YTM, tutkija, Joensuun yliopiston maantieteen laitos sekä Rauhan- ja
konfliktitutkimuskeskus, Tampere (samu.pehkonen@uta.fi)

Pitkänen, Kati, YTM, tutkija, Joensuun yliopiston maantieteen laitos sekä Savonlinnan
koulutus- ja kehittämiskeskus (kati.pitkänen@joensuu.fi)

Rytteri, Teijo, FT, tutkija, Joensuun yliopiston maantieteen laitos (työskentelee Mäntyharjulla) (teijo.rytteri@joensuu.fi)
Salonen, Ville, FM, tutkija, Joensuun yliopiston maantieteen laitos (työskentelee Vaasassa) (ville.salonen@joensuu.fi)
Semi, Jussi, FM, tutkija, Joensuun yliopiston maantieteen laitos (jussi.semi@joensuu.fi)
Sorsa, Riikka, FM, tutkija, Joensuun yliopiston maantieteen laitos (työskentelee Salossa) (sorsa@cc.joensuu.fi)

Lisätietoja:

Ari Aukusti Lehtinen, puh. 013-2514079

Kirjan tilaukset:

Joensuun yliopiston kirjasto
Julkaisun myynti
PL 107
80101 Joensuu
Puhelin: (013) 251 2652
Faksi: (013) 251 2691
Sähköposti: joepub@joensuu.fi

Internet: <http://granum.uta.fi>